

Sorkkalan sikakomee maisema

PIRKKALAN SORKKALASSA, nykyisen Varuskunnantien kummallakin puolella, avautuu peltomaisema hevosineen ja riukuaitoineen.

Ihan tavallinen suomalainen maisema ja silti, tai juuri siksi, uhanalainen. Sielun maisemaan harvoin kiinnittää huomiota silloin, kun se on kunnossa. Vasta kun rakas metsä kaadetaan, tuttu kallio murskataan tai horisonttiin ilmestyy kirkas mainosvalo, maisema kiinnittää huomion. Sielun rauha rikkoontuu.

Vanhan Pirkkalan historia tietää luetella Sikalan tilan omistajat vuodesta 1544 alkaen. Vuonna 1928 tilaa jäivät hoitamaan sisarukset **Frans** ja **Ida**, jotka jakoivat tilan keskenään.

Vanhan Lempäälään vievän tien itäinen puoli jäi Fransille ja läntinen puoli Idalle. Fransin tilan nimenä säilyi Sikala ja Idan tilan nimeksi tuli Mattila hänen puolisonsa **Matti Leijon** mukaan.

Samaiseen maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön kuuluu myös osa Mäkelän (ent. Sorkkala) tilan pelloista Kotojärven eli Sikojärven eli Alinenjärven ja vanhan Lempääläntien välisellä alueella.

Viljelyä luonnon keskellä

Mattilan tilan viljelykasvit ovat vaihtuneet viljoista, rehukaalista ja sokerijuurikkaasta kuivaheinään samaan aikaan, kun Pirkkalan lehmät ovat keskittyneet omiin taajamiinsa ja hevoset ovat vallanneet vanhat navetat.

Pelloilla kasvaa Sorkkalan seudun hevosille ekologisesti kestävää herkkua, lähiruokaa, ilman myrkkyyä ja keinolannoitteita.

Sorkkalan arvokkaissa kulttuurimaisemissa on asuttu jo satoja vuosia.

Pelloilla ja lähimetsiköissä asustavat ja vierailevat myös ketut, kurjet, peurat, pyrstötiaiset, supit, kanahaukat, heinätähitimöt, pelto-orvokit, vuokot ja monet muut.

Peruslohkolta 604-00216-62 eli Katajamäestä, entiseltä lehmiem laitumelta, löytyy katajien lisäksi **Yrjö "Korsuvaari" Järvensivun** rakentaman sipulikuivaamon rauniot sekä Pannukakkulato, joka sai nimensä tavallista matalammasta olemuksestaan. 1970-luvulle asti paikalla oli muuntaja ja lumiaidat.

Wanha kartta näyttää, että muinoin peltojen keskellä oli myös Kortejärvi.

Piipahda polulle

Näissä maisemissa kiertää parin kilometrin mittainen polku, jolle vaeltajia on kutsuttu ympäri vuoden nauttimaan luonnon kau-

neudesta, tähtitaivaasta, kynttilälyhdyistä, hangista, kevään versoista ja kesän tuoksusta sekä pysähtymään matkan varrelta löytyvien tekstien äärelle.

Viimeisen vuoden aikana reilut 160 vaeltajaa ovat käyneet polulla, jonne seuraavan kerran kutsutaan hiljaisella viikolla ennen pääsiäistä.

Silloin "juurissa valvova toivo tykyttää roudan pehmeäksi, uurtaa hankeen elämänkehän jokaiselle puulle, jokaiselle rakauden varjelijalle" (Anna-Maija Raittila).

Mari Leijo

Lähteet: Pirkanmaan maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt. Pirkanmaan liiton julkaisu B 97. Tampere 2006. Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet. Julkaisu B 174. Tampereen seutukaavaliitto 1990. Tampere 1990